

Hà Nội, ngày 15 tháng 10 năm 2023

Số: NNHM-05/DBSH/TTCN

**BẢN TIN DỰ BÁO KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN
PHỤC VỤ NÔNG NGHIỆP KHU VỰC ĐỒNG BẰNG SÔNG HỒNG
THỜI HẠN MÙA
(Từ tháng 10/2023 đến tháng 12/2023)**

1. Tình hình khí tượng thủy văn nông nghiệp trong 2 tháng qua

Trong tháng 8/2023, độ ẩm không khí trung bình trong khu vực dao động trong khoảng 81-87%; Tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng dao động trong khoảng 595-634°C; Bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 107-108mm; Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng dao động trong khoảng 91-155mm; Nhiệt độ tối cao trung bình từ 32-34°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 26-27°C, nhiệt độ trung bình tại khu vực Đồng bằng sông Hồng phổ biến cao hơn TBNN từ 0,5-1,0°C. Tổng lượng mưa tại khu vực Đồng bằng sông Hồng phổ biến xấp xỉ đến thấp hơn TBNN từ 20-40%.

Trong tháng 9/2023, độ ẩm không khí trung bình trong khu vực dao động trong khoảng 80-87%; Tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng dao động trong khoảng 554-595°C; Bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 93-95mm; Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng dao động trong khoảng 97-151mm; Nhiệt độ tối cao trung bình từ 31-33°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 25-26°C, nhiệt độ trung bình tại khu vực Đồng bằng sông Hồng phổ biến cao hơn TBNN từ 0,5-1,0°C. Tổng lượng mưa trên khu vực phổ biến cao hơn TBNN từ 20-50%, có nơi cao hơn.

Trong tháng 8/2023, đã xuất hiện 3 đợt mưa diện rộng, cụ thể: đợt từ cuối tháng 7 đến ngày 10/8, 12-16/8 và từ ngày 18/8-cuối tháng 8; đáng chú ý đợt mưa cuối tháng 7- ngày 10/8, khu vực Bắc Bộ có mưa lớn trên diện rộng, riêng khu vực Đồng bằng sông Hồng mưa lớn tập trung từ ngày 30/7-05/8, tổng lượng mưa tại khu vực phổ biến từ 100-300mm. Trong các đợt mưa, đã xuất hiện một số giá trị lượng mưa ngày cao nhất vượt GTLS cùng thời kỳ. Trong tháng 9/2023, đã xuất hiện 2 đợt nắng nóng diện rộng từ ngày 02-03/9 và từ ngày 05-

07/9; Trong đợt nắng nóng đầu tháng 9, một số nơi đã quan trắc được giá trị nhiệt độ cao nhất tuyệt đối ngày vượt GTLS cùng thời kỳ. Trong tháng 9/2023 cũng đã xuất hiện nhiều ngày mưa diện rộng từ ngày 08-21/9 và từ ngày 25-29/9; Đáng chú ý là đợt mưa từ ngày 25-29/9 do ảnh hưởng của dải hội tụ nhiệt đới kết hợp với hoàn lưu ATNĐ nên một số nơi đã xuất hiện giá trị tổng lượng mưa ngày và tổng lượng mưa tháng vượt GTLS cùng thời kỳ. (Nguồn: Trung tâm DB KTTV QG).

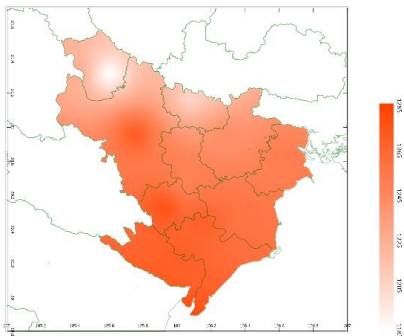
Bảng 1: Tình hình khí tượng nông nghiệp trong 02 tháng qua

Yếu tố	Thời gian	
	Tháng 8/2023	Tháng 9/2023
Độ ẩm không khí (%)	81-87	80-87
Nhiệt độ tối cao (°C)	32-34	31-33
Nhiệt độ tối thấp (°C)	26-27	25-26
Tích ôn hữu hiệu (°C)	595-634	554-595
Mưa hữu hiệu (mm)	91-155	97-151
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	107-108	93-95

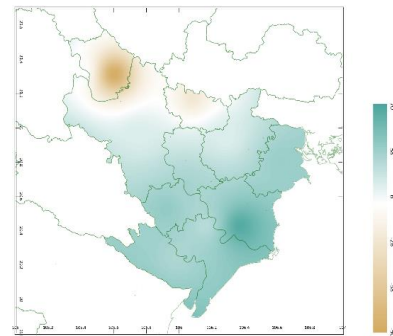
Trong 2 tháng qua, cây lúa trong các giai đoạn đẻ nhánh rộ - cuối đẻ nhánh – làm đòng – trở bông – chín – thu hoạch. Trong tháng 8, lượng mưa trên hầu hết khu vực cơ bản đáp ứng đủ nhu cầu của cây lúa; tuy nhiên cục bộ một số nơi xuất hiện mưa to đã gây ra tình trạng ngập úng cho cây lúa, đồng thời mưa to cũng gây ảnh hưởng đến một số diện tích lúa trong thời kỳ trở bông; bên cạnh đó, điều kiện thời tiết mưa nhiều, độ ẩm không khí cao cũng đã tạo điều kiện thuận lợi cho nhiều đối tượng sâu bệnh và phát triển và gây hại cho cây lúa trong tháng 8 như rầy nâu, rầy lưng trắng, bệnh khô vằn, bệnh đạo ôn, sâu đục thân 2 chấm, sâu cuốn lá nhỏ... Sang tháng 9, trong khoảng 2 tuần đầu tháng, thời tiết của khu vực phổ biến có nắng mưa đan xen vừa giúp bổ sung nhu cầu nước cho cây lúa vừa tạo điều kiện thuận lợi cho việc thu hoạch các diện tích lúa Mùa chín sớm trong những ngày nắng ráo; tuy nhiên, cũng do ảnh hưởng của mưa to xảy ra cục bộ ở một số nơi đã gây ảnh hưởng đến một số diện tích lúa Mùa sớm đã trở bông. Trong tuần cuối tháng, khu vực xảy ra mưa to đến rất to tại nhiều nơi trên khu vực, trong đó đáng chú ý từ ngày 26-28/9 do ảnh hưởng của hoàn lưu ATNĐ, trên địa bàn các tỉnh Hà Nội, Hà Nam, Nam Định, Thái Bình đã xảy ra mưa lớn kèm theo dông lốc gây ngập úng, đổ ngã, thiệt hại hoàn toàn cho nhiều diện tích lúa trong khu vực (Hà Nam 5.848ha, Nam Định 10.177ha, Thái Bình 4.266ha). Trong tháng 9, sâu bệnh hại chủ yếu trên cây lúa như: sâu cuốn lá nhỏ, sâu đục thân 2 chấm, bệnh bạc lá, bệnh đốm sọc vi khuẩn...

Cây ngô Hè Thu trong giai đoạn 3 – 5 lá – xoã nõn – trở cò - phát triển bắp – thu hoạch. Trong tháng 8, thời tiết của khu vực cơ bản phù hợp cho cây ngô trên hầu hết khu vực; tuy nhiên, trong tháng, cục bộ vẫn có những ngày xảy ra mưa to đã gây ảnh hưởng đến quá trình sinh trưởng và phát triển của một số diện tích ngô (nhất là các diện tích ngô đang trong giai đoạn trở cò). Trong tháng 9, thời tiết của khu vực phổ biến có mưa rào, cục bộ có mưa to trong khoảng 2 tuần đầu tháng, cơ bản đã đảm bảo cung cấp đủ nước cho cây ngô; đan xen giữa những ngày mưa, trong thời kỳ này cũng xuất hiện nhiều ngày nắng ráo đã tạo điều kiện thuận lợi cho việc thu hoạch các diện tích ngô đã đạt thành phẩm. Trong tuần cuối tháng 9, trên khu vực có mưa nhiều nơi, trong đó đáng chú ý là đợt mưa kéo dài từ ngày 26-28/9 do ảnh hưởng của hoàn lưu ATNĐ, trên địa bàn các tỉnh Hà Nội, Hà Nam, Nam Định, Thái Bình đã gây ngập úng, đổ ngã, thiệt hại hoàn toàn cho một số diện tích ngô trong khu vực. Sâu keo mùa thu, sâu đục thân, sâu đục bắp, rệp hại... là các đối tượng gây hại chủ yếu trên cây ngô trong 2 tháng qua

2. Dự báo khí tượng nông nghiệp (từ tháng 10/2023 đến tháng 12/2023)

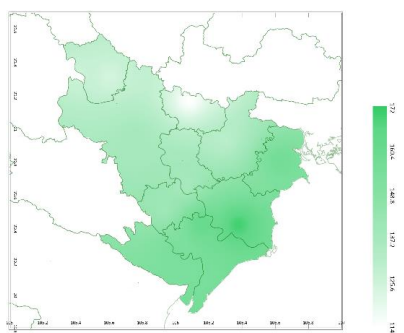

a) Tổng tích ôn hữu hiệu tháng

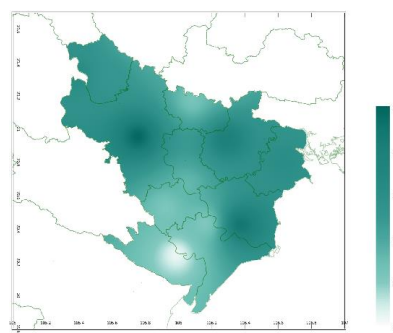

b) Mức độ sai khác so với cùng kì năm trước

Hình 1: Bản đồ tổng tích ôn hữu hiệu

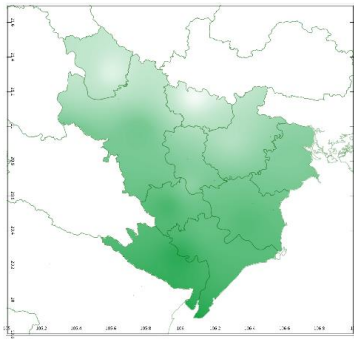

a) Tổng lượng mưa hữu hiệu tháng

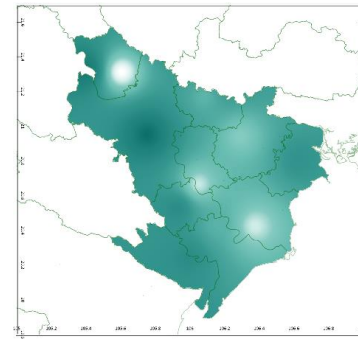

b) Mức độ sai khác so với cùng kì năm trước

Hình 2: Bản đồ tổng lượng mưa hữu hiệu

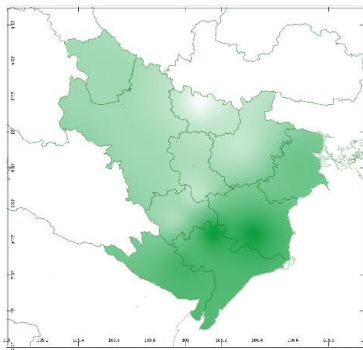

a) Bốc thoát hơi tiềm năng

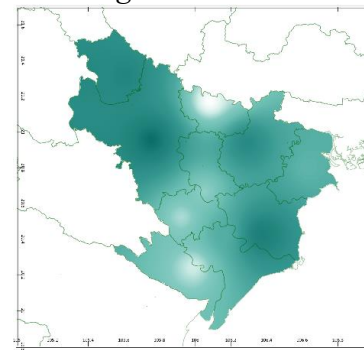

b) Mức độ sai khác so với cùng kì năm trước

Hình 3: Bản đồ bốc thoát hơi tiềm năng

a) Độ ẩm đất

b) Mức độ sai khác so với cùng kì năm trước

Hình 4: Bản đồ độ ẩm đất

Trong 03 tháng tới, nhiệt độ tối cao trung bình từ 19-30°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 16-24°C; tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng 10 dao động trong khoảng 495-544°C; trong tháng 11 dao động trong khoảng 404-423°C; trong tháng 12 dao động trong khoảng 269-315°C. So với cùng kỳ năm trước, tổng tích ôn hữu hiệu tại tỉnh Vĩnh Phúc, phần lớn tỉnh Bắc Ninh và một phần phía Bắc của thành phố Hà Nội (tiếp giáp với tỉnh Vĩnh Phúc) có xu thế thấp hơn cùng kỳ từ 1-86 °C; Các vùng còn lại trong khu vực, tổng tích ôn hữu hiệu có xu thế cao hơn cùng kỳ từ 14-42 °C.

Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng 10 dao động trong khoảng 64-83mm; trong tháng 11 dao động trong khoảng 13-54mm; trong tháng 12 dao động trong khoảng 26-34mm. So với cùng kỳ năm trước, tổng lượng mưa hữu hiệu trên toàn khu vực có xu thế cao hơn cùng kỳ từ 9-84mm.

Tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng trong tháng 10 dao động trong khoảng 78-81mm; trong tháng 11 dao động trong khoảng 61-63mm; trong tháng 12 dao động trong khoảng 53-57mm. So với cùng kỳ năm trước, tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng trên hầu hết khu vực có xu thế cao hơn cùng kỳ từ 1-7mm;

Riêng một phần nhỏ thuộc các tỉnh Vĩnh Phúc, Thái Bình, Hưng Yên tương đương cùng kỳ.

Độ ẩm đất trong tháng 10 dao động trong khoảng 73-92%, trong tháng 11 dao động trong khoảng 69-90%, trong tháng 12 dao động trong khoảng 44-82%. So với cùng kỳ năm trước, độ ẩm đất trên toàn khu vực có xu thế cao hơn cùng kỳ từ 2-34%.

Độ ẩm không khí 03 tháng tới dao động trong khoảng 77-85%.

Nhiệt độ trung bình từ tháng 10/2023, phổ biến cao hơn TBNN khoảng 0,5-1,0°C; Từ tháng 11-12/2023, phổ biến cao hơn từ 0,5-1,5°C. Tổng lượng mưa từ tháng 10-12/2023 phổ biến cao hơn so với TBNN từ 10-30%; riêng tháng 12/2023 có khả năng cao hơn trên 30% so với TBNN cùng thời kỳ. Trong thời kỳ nửa đầu mùa Đông 2023-2024, không khí lạnh có khả năng hoạt động yếu; rét đậm, rét hại có thể xuất hiện muộn và số ngày rét đậm, rét hại có xu thế ít hơn so với TBNN. Từ nay đến hết năm 2023, trên Biển Đông có khả năng xuất hiện khoảng 3-5 cơn bão/ATNĐ, trong đó có khoảng 1-2 cơn ảnh hưởng trực tiếp đến đất liền nước ta. Đề phòng những cơn bão có diễn biến phức tạp các về quỹ đạo cũng như cường độ. (Nguồn: Trung tâm Dự báo KTTV Quốc gia).

Bảng 2: Dự báo các đặc trưng khí tượng nông nghiệp tại khu vực

Yếu tố	Thời gian		
	Tháng 10/2023	Tháng 11/2023	Tháng 12/2023
Độ ẩm không khí (%)	77-82	78-82	80-85
Nhiệt độ tối cao (°C)	28-30	24-26	19-21
Nhiệt độ tối thấp (°C)	23-24	20-22	16-18
Tích ôn hữu hiệu (°C)	495-544	404-423	269-315
Mưa hữu hiệu (mm)	64-83	13-54	26-34
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	78-81	61-63	53-57
Độ ẩm đất (%)	73-92	69-90	44-82

Trong 3 tháng tới, lúa vụ Mùa trong các giai đoạn trổ bông – chín sữa – chín sấp – thu hoạch; Lúa vụ Chiêm bắt đầu giai đoạn làm đất – gieo mạ-đẻ nhánh. Trong tháng 10, dự báo tổng lượng mưa hữu hiệu của khu vực dao động trong khoảng 64-83mm, một số nơi trên khu vực có khả năng xảy ra mưa rất to

(Nam Định, Thái Bình, Ninh Bình); mưa to sẽ có thể gây ra tình trạng ngập úng cục bộ cho một số diện tích lúa trong khu vực nên người dân cần chú ý theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết để chủ động có các biện pháp thoát nước kịp thời cho cây lúa (đặc biệt là các diện tích lúa đã chuyển sang giai đoạn chín sấp – chuẩn bị cho thu hoạch). Đối với những vùng còn lại, thời tiết trong tháng 10 cơ bản thuận lợi việc trở bông và thu hoạch các diện tích lúa Mùa đã chín, nên người dân cần tranh thủ những ngày thời tiết tạnh ráo để tập trung thu hoạch triệt để các diện tích lúa đã chín; sau thu hoạch nhanh chóng dọn dẹp, vệ sinh đồng ruộng, tiến hành làm đất để đảm bảo gieo trồng vụ sau theo đúng với khung lịch thời vụ. Đối với các diện tích lúa trong giai đoạn trở bông – chín sữa, cần được tưới bổ sung nhằm duy trì mực nước trong ruộng khoảng 3-5cm để giúp cây lúa cho cây sinh trưởng và phát triển tốt, giúp đảm bảo năng suất và sản lượng lúa khi thu hoạch; đối với các diện tích lúa đã chuyển sang giai đoạn chín sấp chuẩn bị cho thu hoạch cần rút cạn nước trong ruộng (trong trường hợp chân ruộng còn nước) để giúp công tác thu hoạch lúa vụ Mùa diễn ra thuận lợi hơn. Sang tháng 11, tổng lượng mưa hữu hiệu và độ ẩm đất trên khu vực có xu thế giảm so với tháng 10; về cơ bản các diện tích lúa Mùa sớm và lúa Mùa đại trà sẽ cho thu hoạch xong; trong tháng 11, trên khu vực còn lại chủ yếu là các diện tích lúa Mùa muộn và các loại lúa đặc sản còn sót lại sẽ cho thu hoạch. Với điều kiện lượng mưa thời kỳ này tương đối thấp, công tác thu hoạch lúa Mùa muộn cũng như việc dọn dẹp, vệ sinh đồng ruộng và tiến hành làm đất để chuẩn bị gieo trồng lúa vụ Chiêm xuân sẽ diễn ra thuận lợi; do đó, người dân cần tập trung thu hoạch gọn các diện tích lúa còn sót lại; sau thu hoạch, cần nhanh chóng thu gom toàn bộ cỏ dại và tàn dư thực vật còn sót lại; tiến hành cày ải, phơi đất để hạn chế sâu bệnh hại trú ngụ nhằm đảm bảo đất nền cho gieo cấy vụ sau. Sang tháng 12, lượng mưa dự báo trên khu vực tiếp tục giảm (tổng lượng mưa hữu hiệu trên khu vực dao động trong khoảng 26-34mm); độ ẩm đất trên khu vực tiếp tục có xu thế giảm, một số nơi như Bắc Ninh, Vĩnh Phúc, Hải Dương độ ẩm đất tương đối thấp (dao động trong khoảng 44-55%); bên cạnh đó, trong tháng 12, khu vực có khả năng chịu tác động của không khí lạnh khiến cho nền nhiệt độ trên khu vực giảm thấp. Trong điều kiện thời tiết hanh khô, nhiệt độ thấp, để việc xuống giống lúa vụ Chiêm Xuân sớm diễn ra thuận lợi, người dân cần chú ý: chủ động

nguồn nước để tưới bổ sung cho cây mạ trong điều kiện lượng mưa không đáp ứng đủ nhu cầu về nước cho lúa, đồng thời, thực hiện các biện pháp giúp giữ ẩm cho cây mạ trong những ngày nhiệt độ ngoài trời giảm thấp (dùng tro bếp rắc lên trên luống mạ, sử dụng nilong để che chắn cho cây mạ). Trong thời kỳ tới, sâu bệnh hại cần chú ý trên cây lúa phổ biến: rầy các loại, sâu đục thân, bệnh đen lép hạt, bệnh khô vằn, bọ xít dài, nhện gié... gây hại trên các diện tích lúa Mùa; đối với lúa Chiêm Xuân, khả năng sẽ xuất hiện các đối tượng như bệnh thối nhũn, bệnh mốc trắng, trắng lá mạ...

Cây ngô Hè Thu trong 3 tháng tới ở các giai đoạn phát triển bắp – thu hoạch; cây ngô Đông trong giai đoạn gieo trồng – cây con – phát triển thân lá – phát triển bắp. Trong tháng 10 và tháng 11, các diện tích ngô Hè Thu đã chín chuẩn bị cho thu hoạch và các diện tích ngô Đông trong giai đoạn gieo trồng – cây con – 5-7 lá; độ ẩm đất thích hợp cho cây ngô lúc này từ khoảng 60-70%. Dự báo tổng lượng mưa hữu hiệu trên khu vực dao động trong thời kỳ này dao động trong khoảng khoảng 13-83mm, độ ẩm đất dao động trong khoảng 69-92%. Có thể nhận thấy độ ẩm đất trên hầu hết khu vực cao hơn so với độ ẩm đất tối ưu cho cây ngô ở các thời kỳ này (chỉ riêng tỉnh Bắc Ninh, độ ẩm đất dự báo trong tháng 10 đạt khoảng 69% cơ bản phù hợp với yêu cầu về độ ẩm đất cho cây ngô). Trong điều kiện thời tiết mưa nhiều, độ ẩm đất cao, việc thu hoạch các diện tích ngô Hè Thu đã già diễn ra khó khăn, đồng thời việc gieo trồng và chăm sóc cây ngô vụ Đông cũng sẽ gặp bất lợi. Do đó, trong thời kỳ này người dân cần tranh thủ những ngày trời không mưa để thu hoạch triệt để các diện tích ngô Hè Thu đã già; đối với các diện tích ngô Đông đang trong thời kỳ gieo trồng – cây con, cần chú ý theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết để chủ động có các biện pháp thoát nước kịp thời cho cây ngô trong trường hợp có mưa to (đặc biệt là khu vực các tỉnh Nam Định, Ninh Bình, Vĩnh Phúc, Thái Bình). Trong tháng 12, cây ngô vụ Đông trong các giai đoạn 7 lá – xoáy nõn – trỗ cờ - phát triển bắp; ở thời kỳ này, nhu cầu về nước cho cây ngô tương đối cao (độ ẩm đất thích hợp cho cây ngô trong giai đoạn này từ 70-80%). Dự báo lượng mưa hữu hiệu trong tháng 12 dao động trong khoảng 26-34mm, độ ẩm đất từ 44-82%, nhiều nơi trên khu vực độ ẩm đất tương đối thấp (khu vực các tỉnh Bắc Ninh, Vĩnh Phúc, Hà Nam, Hưng Yên, Hà Nội, Hải Dương, độ ẩm đất dao động từ 44-60%), nên cần

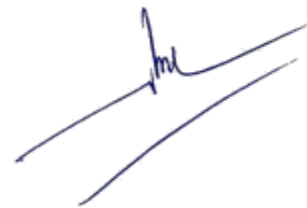
chú ý tưới thêm nước bổ sung để đảm bảo độ ẩm đất thích hợp cho cây ngô (đặc biệt là các diện tích ngô trong giai đoạn trổ cờ - thụ phấn và giai đoạn phát triển bắp); tại những tỉnh còn lại, độ ẩm đất trong tháng 12 tương đối thích hợp cho cây ngô phát triển, người dân cần tập trung chăm sóc: làm cỏ, bón phân hợp lý để giúp cây ngô phát triển khỏe mạnh. Trong thời kỳ tới, các đối tượng gây hại chủ yếu trên cây ngô cần chú ý như sâu keo mùa thu, sâu đục thân, sâu đục bắp... gây hại trên các diện tích ngô vụ Hè Thu; đồng thời sâu xám, sâu keo mùa thu, sâu cuốn lá, rệp hại cờ... gây hại trên các diện tích ngô vụ Đông.

Trong thời gian tới, khu vực Bắc Bộ có thể chịu ảnh hưởng của không khí lạnh sẽ có thể gây rét cho khu vực. Do đó, người dân cần chủ động các biện pháp che chắn giúp giữ ấm cho cây trồng. Ngoài ra, từ nay đến hết năm 2023, trên Biển Đông có khả năng xuất hiện khoảng 3-5 cơn bão/ATNĐ, trong đó có khoảng 1-2 cơn ảnh hưởng trực tiếp đến đất liền. Để chủ động có các biện pháp ứng phó nhằm giảm thiểu tối đa thiệt hại có thể xảy ra do bão/ATNĐ, người dân cần chú ý theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết, thường xuyên cập nhật các bản tin dự báo thời tiết, thiên tai từ các phương tiện thông tin đại chúng.

Tin phát ngày: 15/10/2023

Thời gian ban hành bản tin tiếp theo: ngày 15/12/2023

**Người chịu trách nhiệm
ban hành bản tin**

Phạm Thị Kim Phụng